

A. BOGDANOVISTA

Toimitus on saanut 13 „vasemmistobolshevikin” allekirjoittaman ja otsikolla „Tiflis-Kaukasia” varustetun kirjeen, jossa tiedustellaan, miten toimitus suhtautuu A. Bogdanovin artikkelien julkaisemiseen. Kirjeen kirjoittajat sanovat itseään „„Vperjod” ryhmän aatteellisiksi kannattajiksi”, ja heidän äänensävynsä on ilmeisesti ja selvästi vihamielinen lehdellemme.

Tästä huolimatta pidämme tarpeellisena tehdä heille kerta kaikkiaan selvää asiasta.

Miksi A. Bogdanovin artikkelien julkaiseminen johdonmukaisen marxilaisuuden kannalla olevissa työväen sanomaja aikakauslehdissä on käynyt mahdottomaksi? — Siksi, että A. Bogdanov ei ole marxilainen.

Kulkien latua, jonka itse Bogdanov on heille osoittanut likvidaattorien lehdessä julkaistussa kirjeessään, kirjeen laatijat yrittävät selittää A. Bogdanovin kadonneen lehdiemme palstoilta joidenkin henkilökohtaisten suhteiden, eri henkilöiden ilkeämielisen juonittelun y.m.s. vuoksi. Kaikki nuo ovat kauttaaltaan tyhjämpäiväisiä joutavuuksia, joita ei kannata eritellä ja selitellä. Asia on paljon yksinkertaisempi ja selvempi.

Jos kirjeen kirjoittajat olisivat kiinnostuneita marxilaisten keskeisten järjestöllisten ja aatteellisten suhteiden historiasta eivätkä „persoonallisuuksista”, niin he tietäisivät, että jo toukokuussa 1909 perinpohjaisen ja pitkän ennakkoväittelyn jälkeen bolshevikkien täysivaltainen kokous *kieltäytyi kantamasta vastuuta* A. Bogdanovin kirjallis-poliittisista esiintymisistä ⁴². Jos kirjeen kirjoittajat antaisivat vähemmän merkitystä poroporvarillisille juoruille ja kielenpieksämiselle ja kiinnittäisivät enemmän huomiota marxilaisten

keskeiseen aatteelliseen taisteluun, niin silloin he tietäisivät, että A. Bogdanov kehitti kirjoissaan tietynlaisen yhteiskunnallis-filosofisen maailmankatsomuksen ja että *kaikki* marxilaiset ryhmäeroavaisuuksista riippumatta esiintyivät tuota ei-marxilaista ja marxilaisvastaista maailmankatsomusta vastaan. Kaikki, joita kiinnostaa marxilaisuuden ja Venäjän työväenliikkeen historia, tietävät — ja ellei joku tiedä, niin hänen *pitää* opiskella, lukea ja saada tietää, — että kysymyksen takana, joka koskee A. Bogdanovin artikkelien julkaisemista työväenlehdessä, on oleellisempi, periaatteellisempi kysymys Marxin filosofian ja A. Bogdanovin opin keskinäisestä suhteesta. Tuota kysymystä on eritelty, käsitelty, märehditty sekä kirjoissa että kirjasissa ja artikkeleissa. Mitä tulee jonkun kirjoittajan kirjalliseen toimintaan työväen lehdistössä, niin poliittisena näkökantana siinä on se, ettei tuota toimintaa pidä arvostella kyseisen kirjoittajan tyylin, teräväjärkisyyden, yleistajuistamiskyvyn kannalta, vaan koko hänen suuntansa kannalta, siltä kannalta, *mitä* hän tuo opillaan työväenjoukkoihin. Marxilaiset ovat vakuuttuneet siitä, että A. Bogdanovin koko kirjallisen toiminnan pyrkimyksenä on juurruttaa proletariaatin tietoisuuteen porvarillisten filosofien kaunisteltuja idealistisia käsityksiä.

Jos joku arvelee, ettei asia ole niin ja että marxilaisuuden filosofisia perusteita koskevassa kiistassa ei ole oikeassa Plehanov eikä Iljin⁴³, vaan Bogdanov, niin juuri sellaisen henkilön pitäisikin puolustaa Bogdanovin maailmankatsomusta eikä viitata siihen, että tämä tai tuo Bogdanovin yleistajuinen artikkeli voisi tulla julkaistuksi työväenlehden palstoilla. Mutta marxilaisten keskuudessa me emme tiedä olevan Bogdanovin maailmankatsomuksen puoltajia. Hänen oppiaan vastaan eivät ole esiintyneet ainoastaan hänen „ryhmäkuntalais”-vastustajansa, vaan myös hänen entiset työkumppaninsa samasta poliittisesta ryhmästä kuin hänkin.

Näin on asianlaita Bogdanoviin nähden. Hänen yrityksiään „muutella” ja „korjailla” marxilaisuutta ovat marxilaiset analysoineet, ja ne on tunnustettu vieraiksi nykyisen työväenliikkeen hengelle. Ne ryhmät, joiden kanssa hän on ollut yhteistoiminnassa, ovat kieltäytyneet kantamasta vastuuta hänen kirjallisesta ja kaikesta muusta toiminnastaan. Tämän jälkeen voidaan Bogdanoviin suhtautua miten tahansa, mutta kun vaaditaan hänelle palstatilaa työväen-

lehdistöstä, jonka kutsumuksena on marxilaisuuden aakkosten levittäminen, niin se merkitsee, ettei käsitetä enempää marxilaisuutta kuin Bogdanovin oppiakaan eikä työväenjoukkojen marxilaisen valistamisen tehtäviä.

Tuossa työväenjoukkojen valistamisessa, jota lehtemme palvelee, tiemme ei ole sama kuin Bogdanovin tie, sillä me käsitämme tuon valistamisen eri tavalla kuin hän. Juuri tämä on asian ydin, jota hämätään itsekkäästi vihjailemalla henkilökohtaisiin suhteisiin. Niiden työläisten, joille on kallis heidän lehtensä *suunta*, on torjuttava likaisena roskana kaikki nuo yritykset typistää asia joidenkin kirjailijain „henkilökohtaiseksi” asiaksi, heidän on otettava selvää Bogdanovin opin luonteesta. Ja alettuaan päästä siitä selville he tulevat pian siihen johtopäätökseen, mihin mekin olemme tulleet: marxilaisuus on vallan toista kuin Bogdanovin oppi. Työväenlehden taas pitää puhdistaa proletariaatin tietoisuutta porvarillis-idealisticista sekasotkusta eikä tarjota palstoillaan tuota vaikeasti sulavaa sotkua.

Julkaisihan „Pravda” kuitenkin muutamia A. Bogdanovin artikkeleita, sanotaan meille. Niin, julkaisipa kyllä.

Mutta, kuten kaikille on nyt tullut selväksi, se oli vain virhe, jota ei voitu välttää sellaisessa uudessa asiassa kuin ensimmäisen työväenlehden perustamisessa Venäjällä. Tuota asiaa hoitamassa olleet toverit luottivat, että yleistajuisissa artikkeleissa, joita Bogdanov tarjosi lehdelle, marxilaisuuden aakkosten propagoiminen siirtää Bogdanovin opin erikoispiirteet taka-alalle. Mutta osoittautui, kuten oli odotettavissakin, ettei käynytäkään niin. Ensimmäisten — kuta-kuinkin neutraalisten — artikkelien jälkeen Bogdanovilta tuli kirjoitus, jossa hän ilmeisesti yritti tehdä työväenlehdestä oman empiriomonisminsa eikä marxilaisuuden propagoimisen välineen. Tuolle kirjoitukselleen A. Bogdanov antoi nähtävästi sellaisen merkityksen, ettei hän sen jälkeen, t.s. vuoden 1913 kevästä lähtien, lähettänyt enää mitään kirjoituksia.

Avustajanaolokysymys nousi silloin toimituksen ratkaistavaksi periaatteellisesti, ja se ratkaistiin lukijoille tunnetussa mielessä.

Nyt muutama sana „Vperjod” ryhmästä. Sitä nimitettiin lehdessämme „seikkailijaryhmäksi” *.

* Ks. tätä osaa, s. 80. *Toim.*

Koska kirjeen kirjoittajat eivät ole kyenneet ajattelemaan poliittisesti, vaan ovat ajatelleet poroporvarillisesti, niin he ovat nähneet siinäkin jonkinlaisen viittauksen ryhmän jäsenten persoonallisuuteen. Se on taaskin tyhmyyttä. „Seikkailupolitiikaksi” marxilaiset nimittävät niiden ryhmien politiikkaa, jotka eivät ole tieteellisen sosialismin perustalla,— esimerkiksi anarkistien, narodnikkilaisten terroristien y.m. politiikkaa. Kukaan ei rohkene kiistää vperjodilaisten kallistumista anarko-syndikalismiin, sitä, että he suosivat Lunatsharskin „jumalanrakentamista”, Bogdanovin idealismia ja St. Volskin teoreettis-anarkistisia toilauksia. Ja koska vperjodilaisten politiikka on luisunut anarkismiin ja syndikalismiin, niin jokainen marxilainen nimittää sitä seikkailupolitiikaksi.

Tämä on vain tosiasia, jonka on vahvistanut „Vperjod” ryhmän täydellinen hajoaminen. Tuo erilaisista aineksista koottu ryhmä, jolla ei ollut mitään määrättyä poliittista linjaa eikä käsitystä luokkakantaisen politiikan ja marxilaisuuden perusteista, hajosi tyyten heti, kun työväenliike elpyi.

Työväenliike on kulkeva noiden ryhmien ohi, „empirionomistien”, „jumalanrakentajien”, „anarkistien” y.m.s. ohitse marxilaisuuden lipun alla.